

Referat

Referat af møde i:

Etisk udvalg

Dato for møde:

31. januar 2012

For referat:

Karen Langvad

Dato for udarbejdelse:

13. februar 2012

Deltagere:

Jeanette Præstegaard, Hanne Munch, Annemarie Svenningsen, Brian Errebø-Jensen

Afbud:

Alik Weintraube

Referat fra møde i Etisk udvalg

Dagsorden

1. Velkomst
2. Siden sidst, nyt fra HB og fokus for dette møde
3. Punkter til drøftelse
 - a. Revision af etiske retningslinjer
 - b. Tilkøbsydelse i fysioterapi
 - c. Funktionelle lidelser
 - d. ICF og neurorehabilitering
4. Punkter til orientering
 - a. Fagfestival
5. Indstillinger til HB
6. Kommende møder
7. Evaluering af mødet

Ad 1.

Formanden byder velkommen. Der er afbud fra Alik.

Ad 2.

Formanden gennemgår dagsorden:

- Det besluttet at rykke punkt 4, Fagfestival, til punkt 3b.

Siden sidst:

- Formanden har på vegne af Etisk udvalg anmodet HB om supplerende økonomiske midler til at dække udgifterne relateret til revision af de etiske retningslinier og deltagelse med symposium i Fagfestival. Anmodningen er imødekommet.
- Der arbejdes fortsat med etablering af faglige selskaber med det formål at styrke Danske Fysioterapeuters faglige beredskab og faglige miljøer. Der er ikke adskillelse af faglige selskaber og Danske Fysioterapeuter men organisatorisk udvikling, som styrker faglighed. Arbejdet er projektbaseret og munder ud i fremstilling af forslag om nye vedtægter for faglige selskaber på repræsentantskabsmødet i november.
- Der arbejdes på at give Danske Fysioterapeuter en styrket erhvervspolitisk profil i form af en erhvervspolitik, som vil blive fremlagt for repræsentantskabet i november. Baggrunden er dels et ønske om at fremme beskæftigelsesmuligheder for fysioterapeuter på det private sundhedsmarked dels et spørgsmål om at gøre Danske Fysioterapeuters indsats på dette område mere tydeligt for medlemmerne. Der kan ligge en diskussion for Etisk udvalg i denne – f.eks. risikoen for øget ulighed i sundhed dels et spørgsmål om at holde de etiske og kollegiale standarder højt - også når der skal konkurreres på et frit marked.
- Det blev besluttet på seneste møde i udvalget, at Jeanette skal repræsentere Danske Fysioterapeuter i et nordisk forum for etik (nedsat under det seneste nordiske formandsmøde). Norge står for arrangement i marts, men på nuværende tidspunkt er Jeanette eneste tilmeldte. Det forventes derfor, at mødet aflyses. Det besluttes, at bede Malene (norsk faglig chef i Norge og ansvarlig for mødet) melde tilbage til nordisk formandsmøde, at det ikke er lykket at få mødet i stand. Jeanette har tidligere fået tilkendegivelser fra Norge og Holland om, at de gerne vil udveksle erfaringer om etik i fysioterapi. Jeanette foreslår, at Norge, Danmark og Holland aftaler møde i forbindelse med ER-WCPT Education Congress i november i Wien og her finder ud af, om der er basis for et mere formelt samarbejde. Karen orienterer Malene om dette.
- Danske Fysioterapeuter har modtaget henvendelse fra et kommende Dansk Selskab for Klinisk Etik, som beder om donation i forhold til den pågående etableringsfase. Karen har modtaget henvendelsen fra Jette Frederiksen. Etisk udvalg mener, at selskabet fokus er meget snævert på sygehusproblemstillinger og mangler den brede etik på sundhed generelt. Etisk udvalg anbefaler, at der ikke gives donation på nuværende tidspunkt, men at Danske Fysioterapeuter afventer selskabet stiftende generalforsamling og her tager stilling til evt. medlemskab.
- Udvalget kan forvente en invitation til at deltage i en arbejdsgruppe i regi af Danske Fysioterapeuter vedr. inddragelse af patient/pårørende i

Ad 3a

Hovedbestyrelsen imødekom i efteråret 2011 Etisk udvalgs anmodning om en revision af Danske Fysioterapeuters etiske retningslinjer. HB har siden afsat midler til dette arbejde.

Etisk udvalg har besluttet at indlede arbejdet med et internat den 27. og 28. februar 2012. Internatet bliver afholdt på Byggecentrum i Middelfart.

Der er til dette møde forberedt et udkast til program for internat, som udvalget drøfter og beslutter. Fokus for internatet bliver evaluering, overordnede linjer for de etiske retningslinjer samt brainstorm. Sekretariatet vil efterfølgende internatet udarbejde udkast til reviderede retningslinjer, som behandles på udvalgets næste ordinære møde.

Som forberedelse aftales Jacob Birklers bog "Etik i sundhedsvæsenet" samt et oplæg fra Jeanette.

Stikord til debatten på internat:

- Kan retningslinjerne have karakter af håndbog med handleanvisninger med henblik på at blive mere praksisrelevant
- Vi skal overveje at "rense" retningslinjerne for temaer, som er givet ved lov
- Vi skal overveje tydeligere perspektiv på pårørende
- Vi skal overveje tydeligere perspektiv på inddragelse og selvbestemmelse
- Vi skal overveje tydeligere perspektiv på hverdagen i det kliniske arbejde
- Vi skal balancere den kollektive overfor den individuelle moral
- Vi skal drøfte de kulturelle normers betydning for det at handle etisk og rigtigt i situationen
- Vi skal drøfte, hvem målgruppen for de etiske retningslinjer er
- Er etiske retningslinjer påbud eller invitationer til lokal forhandling af den kulturelle norm
- Relevant inspiration: Torben E. Andreassen – Perspektiver på pleje
- Vi skal lade os inspirere af lægeløftet, som udmærker sig ved at være kort og præcist

- Etiske retningslinjer skal balancere forholdet mellem det, at være menneske og det at være hjælper (lignelsen om den barmhjertige samaritan)
- Kan etiske retningslinjer udarbejdes med inspiration fra værdibaserede personalepolitikker og lignende.

Ad 3b.

Etisk udvalg deltager på Fagfestival med symposiet "Fysioterapeutiske orakler til debat med Mads Steffensen".

Paneldeltagerne bliver:

- Jacob Birkler
- Jens Olesen
- Niels Honoré
- Birgitte Mathiesen
- Anne Mette Dalgaard

Jeanette forbereder symposiet sammen med Mads Steffensen. Der arbejdes med en drejebog for symposiet.

Mads Steffensen har bedt om fakta vedr. Danske Fysioterapeuter og fysioterapeuter. Jeanette leverer med bidrag fra Karen, hvis nødvendigt.

Brian og Jeanette indleder symposiet med en kort præsentation af udvalgets arbejde, som optakt til paneldebatten.

Jeanette forbereder relevante dilemmaer. Samtidig sendes opfordring på hjemmesiden til medlemmer om at indsende dilemmaer fra praksis, som panelet kan diskutere.

Jeanette og Mads vil overveje, om salen kan inddrages evt. i form af afstemning.

Jeanette færdiggør abstractkatalog.

Udvalget hører nærmere, hvis der er opgaver, de skal varetage i forbindelse med symposiet.

Ad 3c

Hovedbestyrelsen drøftede på sit seneste møde for og imod tilkøbsydelse i fysioterapi. Spørgsmålet om tilkøbsydelse er kommet op, fordi det indgår som del i et af de pågående frikommuneforsøg – at kommunerne skal have

mulighed for at udbyde tilkøbsydelse. Hovedbestyrelsens konklusion er, at Danske Fysioterapeuter er imod med begrundelse i, at tilkøbsydelse øger uligheden i sundhed, at det er en glidebane i forhold til brugerbetaling, og at grænsen mellem behovsdefinerede ydelser og tilkøb bliver flydende.

Formanden for etisk udvalg har ønsket, at udvalget forholder sig til spørgsmålet om tilkøbsydelse.

Etisk udvalg er enig i, at muligheden for tilkøbsydelse bidrager til at øge uligheden i sundhed. Og ulighed i sundhed er set med udvalgets øjne pr. definition et etisk problem. Men omvendt er det gennem de senere år i stigende grad blevet muligt at tilkøbe sundhedsydelse fra det private marked, og grænsen for det acceptable flytter sig derfor også.

Etisk udvalg hæfter sig ved, at medlemmer kan komme i etiske dilemmaer, hvis kommunerne vælger at tænke i ordningen, altså presser fysioterapeuter til at markedsføre ydelser, som patienten egentlig ikke har brug for med det formål at øge omsætningen af tilkøbsydelse.

Derudover er udvalget enig med hovedbestyrelsen i, at tilkøbsydelse kan være en glidebane i forhold til brugerbetaling, og at tilkøbsydelse kan presse kommunens serviceniveau.

Udvalget peger endelig på det forhold, at der kan være en kollegial problemstilling i, at kommunen åbent konkurrerer med praksissektoren om tilkøbsydelse.

Etisk udvalg opfordrer foreningen til, at Danske Fysioterapeuter, såfremt tilkøbsydelse bliver virkelighed, overfor kommunerne peger på ovennævnte problemstillinger og presser på for, at kommunerne tager hånd om uhensigtsmæssighederne, så medlemmerne ikke kommer i klemme.

Ad 3d.

I forbindelse med artikel i Fysioterapeuten vedr. funktionelle lidelse har der været en livlig debat på hjemmesiden vedrørende emnet.

Medlemshenvendelse fra Jens Olesen opfordrer Etisk udvalg til at kommentere på debatten.

Etisk udvalg finder, at debatten på hjemmesiden primært giver udtryk for en række forskellige videnskabelige forståelser og forskellige indsatser, afhængig af, hvor man placerer sig på det videnskabsteoretiske landkort.

I forhold til problemstillingen her benævnt funktionelle lidelse, er der ingen tvivl om, at der er en række etiske dilemmaer på spil, men det er udvalgets

vurdering, at de vil være på spil uafhængig af, hvilken diagnose, der sættes fokus på. Det er den professionelle fysioterapeuts opgave at flekse i dette felt og sikre, at den enkelte patient mødes på en professionel måde og tilbydes relevant (evidensbaseret) behandling.

Brian besvarer henvendelsen.

Ad 3e

Medlem Jens Olesen har indsendt udkast til artikel til Fysioterapeuten og i den forbindelse også bedt Etisk udvalg kommentere på artiklens pointer om ICF i neurorehabilitering.

Test og måleredskaber kan altid kritiseres for at have fokus på noget og ikke på andet. Etisk udvalg mener ikke umiddelbart, at artiklen adresserer et etisk problem. Forholdene omkring ICF er ikke anderledes end omkring andre test og måleredskaber.. Etisk udvalg finder ikke, at der er anledning til at udtale sig.

Karen laver udkast til svar til Jens.

Ad 4.

Ingen punkter til orientering.

Ad 5.

Det indstilles, at HB bedes tage kommentarer vedrørende tilkøbsydelse til efterretning.

Ad 6.

Udvalget har ændret dato for næste ordinære møde fra 11. maj til 27. april.

27. april

- Etiske retningslinjer – første udkast
- Erhvervspolitik til debat – gerne oplæg fra sekretariatet
- Evaluering af symposium på Fagfestival
-

23. oktober

- Etik i sundhedsfremme og forebyggelse
- Status på arbejdet vedrørende revision af etiske retningslinjer i forhold til repræsentantskabsmødet (OBS: Dagsorden til repræsentantskabsmødet udsendes den 3.10 – dvs. skriftligt materiale vedr. nye retningslinjer skal afleveres før 3.10.)

Ad 7.

Evaluering:

- Kommer godt og seriøst omkring emnerne.
- Alle glæder sig til at komme i gang med etiske retningslinjer
- Godt at blive mere proaktive
- Husk at invitere gæster
- Forberede medlemshenvendelser bedre, så det bliver tydeligere, hvad det er, udvalget skal kommentere på